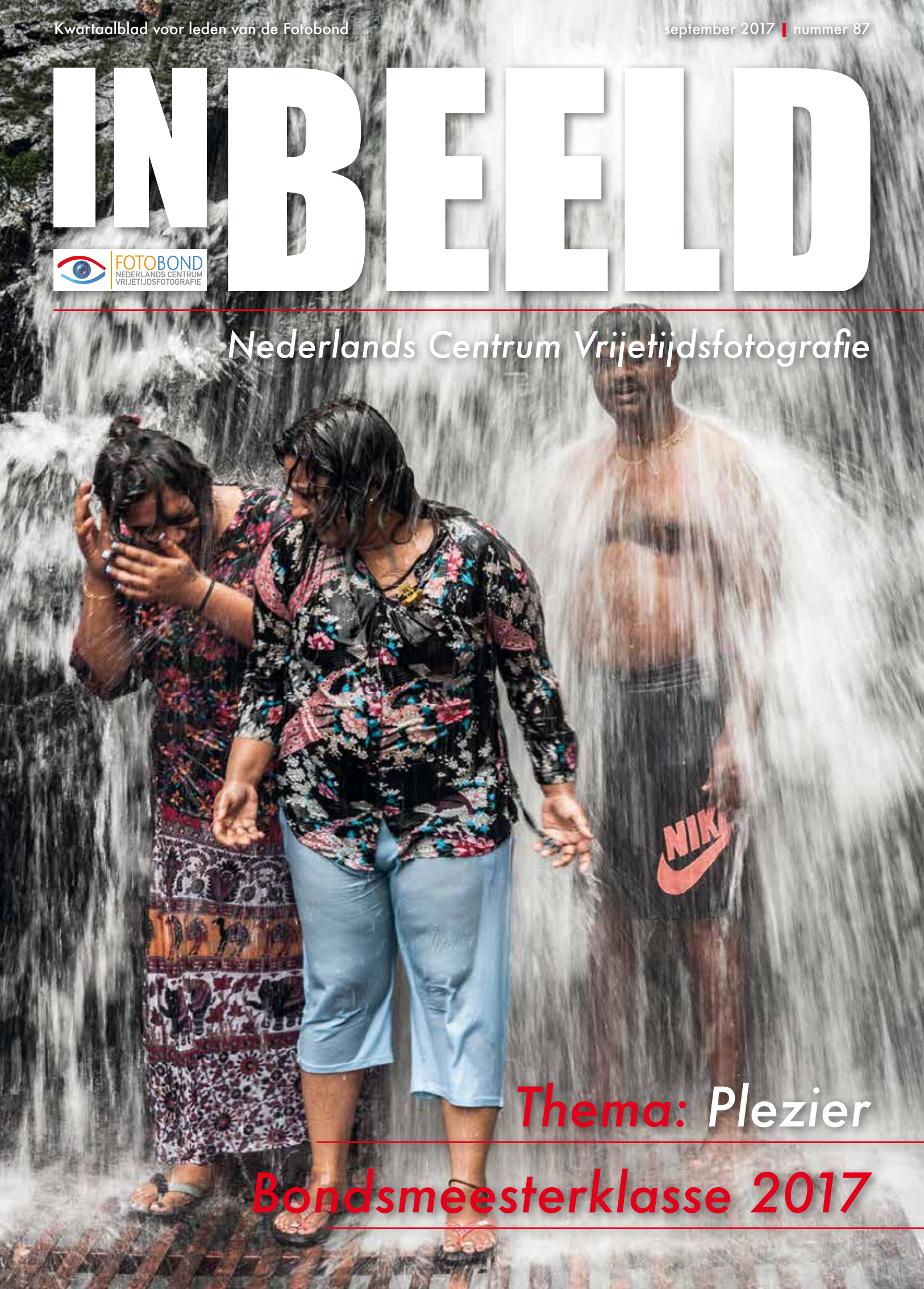

INBEELD

Nederlands Centrum Vrijetijdsfotografie

Thema: Plezier

Bondsmeesterklasse 2017

ALS JE BLIEFT.

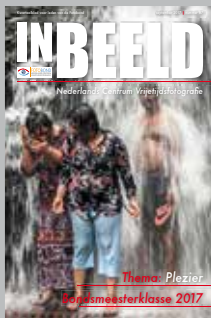
GRATIS GIDS NABEWERKEN

Vraag aan via xpozer.com/gids-nabewerken

XPOZER
BE THE #FRAMECHANGER

In dit nummer:

- 4 Thema:** Plezier
- 7 Nieuwe BMK:** Bondsmeesterklasse 2017: Top!
- 11 Wat & Hoe:** Foto's zonder objectief
- 14 Drive & Droom:** Mariette Aernoudts
- 16 Project:** Peter de Groot
- 19 Column:** Kies een ombenullig onderwerp
- 21 Foto's spreken:** Peter van Tuijl
- 24 Exposities**
- 26 Mededelingen & Activiteiten**

Coverfoto:
Marlike Poldermans

Fotobond In Beeld is een uitgave van de FOTOBOND, Nederlands Centrum Vrijtijdsfotografie.

Dit magazine verschijnt vier keer per jaar rond de 1e van de maanden maart, mei, september en december. Het wordt in een oplage van 7.500 exemplaren gratis toegezonden aan alle leden van fotoclubs en persoonlijke leden aangesloten bij de FOTOBOND.

De inhoud van dit magazine valt onder verantwoording van de FOTOBOND. Het auteursrecht op deze uitgave en de daarin opgenomen artikelen wordt door de FOTOBOND voorbehouden. Het auteursrecht op geplaatste foto's berust bij de auteurs. Het plaatsen van foto's van leden van de FOTOBOND geeft geen recht op enige vergoeding.

Uitgever
PrintOnMedia bv.
Het Ruim 72,
8251 EP Dronten
tel: 0321 - 32 11 85
www.printonmedia.nl
dtp@grafisch-bedrijf.nl

Hoofdredacteur
Wim Broekman

Eindredactie
PrintOnMedia bv.

Redactie
Anna Basemans
Rob Agterdenbos
Peter van Tuijl

Redactieadres
Wim Broekman
Boomstraat 43a
1015 LB Amsterdam
tel: 020 - 625 60 38
tel: 06 - 149 71 337
inbeeld@fotobond.nl

Bondsbureau/ledenadm.
Gerda Gallé
Willem de Bruynstraat 56
5622 KJ Eindhoven
tel: 040 - 281 75 75
bondsbureau@fotobond.nl

Algemeen secretaris
André van Hooionk
secretaris@fotobond.nl

Advertentie acquisitie
PrintOnMedia bv.
Martijn Horich 06-8390 5265
Nick Hoekman 06-3603 4078

Vormgeving & druk
PrintOnMedia bv.

Van de voorzitter

Creativiteit niet remmen

Foto: Mariette Aernoudts

Veel leden van de Fotobond kennen hun Afdeling, maar wat zich verderop in de organisatie afspeelt is meestal onbekend. Frans Grommen, interim-voorzitter, draait al vele jaren mee, maar Oege Lam, die als beoogd voorzitter warmloopt, ontdekt nog elke dag nieuwe dingen in de organisatie.

Kortgeleden heeft het Dagelijks Bestuur een wederzijdse kennismakingsronde gehad met de Taakgroepen. Zoals in de hele organisatie ook hier uitsluitend vrijwilligers. Maar wat een inzet en deskundigheid! Er is de laatste jaren hard gewerkt, en de wedstrijden mogen zich onveranderd in een grote belangstelling verheugen. Om de deskundigheid – en daarmee ook het plezier – van onze leden te verhogen zijn er interessante lezingen, cursussen en mentoraten. Ook wordt er hard gewerkt aan de nieuwe website, die meer mogelijkheden biedt dan de vorige.

Twee elementen uit deze kennismaking noemen we hier. Het eerste is de inbreng van het nieuwe bestuurslid Barend Houtsmuller. Vanuit zijn foto-professie en zijn creatieve blik voegt hij nieuwe elementen toe aan onze kijk op fotografie. De Taakgroepen en de leden die zich verder willen bekwamen kunnen hier profijt van trekken.

Het tweede is bestuurlijk van aard. We willen de Taakgroepen de ruimte geven om meer dan in het verleden zelfstandig te werken. Het bestuur zet weliswaar de lijnen uit, maar creativiteit binnen de Taakgroep moet je niet remmen.

Er wordt veel werk verzet door relatief weinig mensen. De Taakgroepen kunnen dringend extra mensen gebruiken. Er zijn drie Taakgroepen: voor Wedstrijden & Exposities, voor Opleidingen & Sprekers, en voor Website & Internet. Als jij denkt dat je daaraan kunt bijdragen, stuur dan een mailtje naar secretaris@fotobond.nl en je krijgt meer informatie van de Taakgroep en kunt later besluiten of het wat voor je is.

Komend najaar verwachten we de toekomstverkenning van de werkgroep 'Het Tweede Spoor'. Fotografie vervult in onze samenleving een onmiskenbare rol. Beeld is hét communicatiemiddel van de 21e eeuw. Buiten onze Fotobond is er nog een hele wereld aan interessante fotografische activiteiten, en de vraag is hoe we ons daar de komende jaren mee gaan verhouden. Dat zal ongetwijfeld veel interessante discussies opleveren over de koers voor de komende jaren.

Oege Lam, beoogd voorzitter
Frans Grommen, voorzitter ad interim

Annelies Huijzer, NAFV Amsterdam

Plezier

Fotobond In Beeld is volgens een aantal lezers te serieus. Soms ontbreekt de vrolijke noot of een vleugje humor, en dat wordt node gemist. De redactie vindt dat we het commentaar serieus moeten nemen en daarom kozen we deze keer voor een wat luchtiger thema.

Gerda Hanemaaijer, FC '59 Delft

Jeannet Zwols, FC Beeldspraak

Carleen van den Anker, CC Wageningen

Gerard Jansen, FC Borne

Ineke de Bruijne-Vroom, FWG Ommoord

Er kwam een flink aantal foto's binnen. Opvallend veel spelende kinderen, die genoten van waterpret op speelplaatsen of van een douche onder een stedelijke fontein. Dit leverde vaak leuke foto's op, die wel getuigen van het vermaak, maar meestal niet meer dan een eenvoudige herinnering als resultaat hebben. Leuk voor wie erbij waren, maar niet voor 'buitenstaanders' zoals onze lezers.

Wanneer ervaar je als kijker plezier als motief van de foto? En wanneer is de foto dan wel geslaagd voor het thema? Eigenlijk draait het om deze twee vragen. Plezier is de uiting van een emotie, die niet iedereen in gelijke mate laat blijken. Vooral kinderen kennen weinig remmingen en hun emoties zijn goed zichtbaar. Mensen die duidelijk hun emoties tonen vinden we heel fotogeniek. Emoties vormen tegenwoordig niet zonder reden een belangrijk bestanddeel van veel TV-programma's. We nemen graag een kijkje in de gevoelens van anderen. Soms is het duidelijk dat mensen ergens plezier in hebben, zonder dat de gevoelens zichtbaar zijn en dan gaat er op de foto iets wringen voor de kijker, en dat kan de foto de moeite waard maken.

Bijzonder zijn foto's waarbij de mensen op de foto zelf niet merken dat ze plezier bij de kijker veroorzaken. Een mooi voorbeeld hiervan geeft de foto van Gerda Hanemaaijer. Het meisje met het hondje en de mensen op het bankje hebben zichtbaar plezier, maar wij kijkers beleven vooral plezier aan de manier waarop Gerda het hele tafereel heeft gefotografeerd. Het is vrolijke straatfotografie geworden. Marlike Poldermans fotografeerde drie mensen onder een waterval; beide dames blijven keurig gekleed en lijken dat heel gewoon te vinden. De meneer met de blote buik staat vrijwillig onder deze douche, maar lijkt er weinig plezier aan te beleven. Er ontstaat een vermakelijk totaalbeeld. Marlike heeft dit alles gadegeslagen en zag er de humor van in.

Anja Groot-Zwaftink maakte een foto waar het plezier van afspat. Ieder kind doet mee, en dat werkt aanstekelijk, de foto is mooi opgebouwd en er is veel te zien, waardoor er ook fotografisch een mooi beeld ontstaat. Hetzelfde geldt voor de foto van Gerard Jansen. Ook hier is er bij alle meisjes vrolijkheid waar te nemen. De foto wordt echter sterk gemaakt door de compositie. De kleuren van de kleding en de scherpte-onscherpte-verhouding dragen hier stevig aan bij. Ineke de Bruijne-Vroom maakte een heel kleurrijke foto van tompouces. Fantastische kitscherige kleuren, die allemaal prima bij elkaar passen.

Jouw foto(s) in In Beeld?

Het volgende thema is "Leegte". Stuur alléén foto's daarover t/m 15 oktober naar Rob Agterdenbos, rob.agterdenbos@gmail.com. Maximaal 3 bestanden van 72 dpi, Jpeg, formaat ca. 10x15 cm, als bijlage bij een email, géén Zip bestanden of We Transfer, geen prints. Na de eindselectie vragen we een bestand in hoge resolutie. We hopen dan op een omgaande reactie. Grijp de kans op publicatie en werk mee aan een mooi artikel.

Oproep

We nodigen de lezers uit om thema's voor te stellen, waarmee we in volgende nummers rekening kunnen houden, zo kwamen we ook aan 'leegte'. Meer invloed van de lezers op het blad! Stuur uw suggestie(s) naar inbeeld@fotobond.nl, en wellicht wordt uw keuze het volgende thema.

Anja Groot Zwaartink, FC Zwijndrecht

Hoe krijg je het bij elkaar gevonden. Ik geniet van zo'n vrolijke combinatie en houd zelf ook stiekem een beetje van kitsch. Ineke deed het ook fotografisch goed door te kiezen voor een vierkant formaat en de tompouces mooi aan te snijden. Zoveel felle kleurvakken moeten in een goede verhouding tot elkaar staan en dat is hier goed gelukt. Joke van Vlijmen maakte een foto van een meneer die ons niet aankijkt en heel veel binnenpret lijkt te hebben. Hij geniet zichtbaar ondanks zijn niet al te welvarende aanblik. De toekijker weet niet waarom hij zoveel plezier heeft, maar geniet van zijn plezier.

John Seegers, Fotogroep Delta F

Jeannet Zwols zond een foto in van Deventer op stellen. Een festival waarbij de deelnemers net zoveel plezier hebben als de toeschouwers. De organisator had veel plezier in het succes en stak met plezier zijn duim omhoog. Een prachtige foto met heel veel fraaie details en een mooie compositie.

Rob Agterdenbos

Joke van Vlijmen, FC Dames

Marlike Poldermans, De Liemers

Dierenarts on call, door Trevor Simpson, BMK

Bondsmeesterklasse 2017: TOP!

Nieuwe lichting

Kun je het behalen van het predicaat BMK vergelijken met het halen van je rijbewijs? In zekere zin wel, helemaal niet, of best wel. In beide gevallen heb je behoorlijk geïnvesteerd: fysiek, mentaal, financieel-economisch of een combinatie daarvan. De beslissing ligt in handen van deskundige personen, die je niet kent en die jou ook niet kennen. Als je het hebt gehaald en je doet er verder niets mee, d.w.z. je gaat niet autorijden of je blijft niet met veel inzet fotograferen, heb je er geen fluit aan. Op het moment dat de jury je collectie foto's, je portfolio, honoreert met het predicaat BMK of kandidaat-BMK is dat top!

Ogen van mijn stad, fotografie Colette Lukassen

Mannen Mongolië, fotografie Ton Wolswijk

Tijdgeest, fotografie Joyce van Panhuis-Maas

Tussen teleurstelling en gejuich in de zaal zit het oordeel van drie tot vijf mensen, en niet de minsten. Elk jaar wordt de jury gezocht onder professionals, die weten wat er in de wereld van de fotografie omgaat. Fotocuratoren, museumdirecteuren, academiedocenten en ervaren en gerenommeerde fotografen maken op die dag de dienst uit. Ondanks dat volgens mij een jury van dat kaliber altijd gelijk heeft, komt het jaarlijks voor dat 's middags bij de toelichting collecties worden getoond, die volgens de aanwezigen meer verdiend hadden. Soms komt ook het omgekeerde voor: enig onbegrip voor een positieve jurybeslissing. Dat is inherent aan het jureren, waarin mensen een besluit nemen aan de hand van niet echt meetbare criteria.

Met de andere BMK-coördinatoren (Harry Sikkenk en Mariska Lansbergen) heb ik alle 40 ingezonden collecties digitaal kunnen bekijken. Zonder oordeel van ons, in de jurering spelen wij slechts een organisatorische rol. Het overgrote deel vond ik zonder meer de moeite waard. Maar tussen dat 'de moeite waard' en de top, het predicaat, zit nog wel wat. In de eerste ronde werden 12 series door de jury te licht bevonden, en werden 28 fotografen uitgenodigd om in het Nederlands Fotomuseum hun werk analoog te tonen en aan een jurylid toe te lichten. Vervolgens bepaalden de juryleden in samenspraak of zij aan de collectie het predicaat BMK toekenden. In een aantal gevallen was het juryoordeel niet eensluidend, en was er een gerede twijfel. Dat kwam voor als ze b.v. een aspect in de

Cuba, fotografie Hans van der Pol

I am looking for myself, fotografie Cobi Neeft

DirkJan, fotografie Ger Middelkoop

Adworkx, fotografie Koen Verjans

serie misten, of wanneer ze net niet voldoende consistentie in het geheel zagen, of dat ze enkele foto's in het totaal van (minimaal) 12 fotografisch te licht bevonden. In dat geval kon de jury de verwachting uitspreken dat zij de fotograaf op korte termijn in staat achten alsnog het predicaat te verwerven, en werd de toekenning kandidaat-BMK verleend. Een kandidaat-BMK heeft gedurende twee jaar dezelfde rechten en plichten als de BMK-ers. Bijvoorbeeld de jaarlijkse uitnodiging om werk in te sturen voor Foto Nationaal, en de deelname aan de bijeenkomsten van de landelijke groep BMK. Dat laatste is eigenlijk, al sinds de oprichting in 1959, een belangrijk doel van de BMK. Fotografen van niveau die elkaar ontmoeten en stimuleren door het tonen en bespreken van hun werk. Ook daarmee is een vergelijking met het rijbewijs enigszins op zijn plaats. Als je je rijbewijs hebt, begint het eigenlijk pas. Zo ook met het predicaat BMK of kandidaat-BMK.

Het predicaat BMK werd aan 7 fotografen toegekend, namelijk aan Jelle Pieter de Boer, Jan Janssen, Colette Lukassen, Cees Oomes, Joyce van Panhuis-Maas, Trevor Simpson en Koen Verjans.

De portfolio's van een zestal beoordeelde de jury als kandidaat-BMK. Zij maken op basis hiervan gedurende twee jaar deel uit van de landelijke groep Bondsmeesters. Dit zijn Jo Frijns, Ger Middelkoop, John Moest, Cobi Neeft, Hans van der Pol en Ton Wolswijk.

Violiste Ida Heandel, door Jelle Pieter de Boer, BMK

Verlaten, fotografie Cees Oomes

De keet, fotografie Jan Janssen

Overigens moet je de stelling 'een BMK-er is een top-vrijtijdsfotograaf' wat mij betreft niet lezen alsof er buiten de BMK geen top-vrijtijdsfotografen zijn. Naar mijn mening zijn er veel meer 'vrijtijds-toppers' binnen (en buiten) de Fotobond dan de ongeveer 100 BMK-ers die de groep momenteel telt. Ondanks deze enigszins relativerende slotopmerking een hulde aan degenen die hier genoemd worden en van wie we steeds een foto uit hun serie tonen. Van harte proficiat en we willen graag nog veel van jullie horen en vooral zien!

Alle acceptaties kunt u bekijken op de website van de Fotobond.

Peter van Tuijl

De pastoor van Schimmert, fotografie Jo Frijns

Het riviertje de Mark, door John Moest, kandidaat

De jury bestond dit jaar uit: Nicole Robbers (beeldredacteur en jurylid van World Press Photo 2017 en de Zilveren Camera 2017), Hans Rooseboom (curator fotografie aan het Rijksmuseum), Jaap Bijsterbosch (fotograaf en docent aan de Fotoacademie) en Marieke Wiegel (curator Nederlands Fotomuseum).

Het meeste geld en aandacht besteden we aan de camera en objectieven. Toch kun je ook zonder duur glaswerk interessante foto's maken. Danny Kalkhoven beoefent enthousiast en met overtuiging de pinhole fotografie. Niet om 'leuk technisch bezig te zijn' of uit zuinigheid, maar door het eigen karakter en de beeldende werking van pinholes. Lid van FC De Verbeelding in Utrecht, en van een informele kring aficionados via een locale fotohandel, die als analoog bolwerkje stand houdt.

Foto's zonder objectief

Danny Kalkhoven en zijn pinholes

Danny volgde in 2002 een cursus van Pieter van Leeuwen, die de deelnemers uitdaagde geen nadruk te leggen op apparatuur en compositie, en alle gangbare regeltjes los te laten. Sindsdien bouwde en kocht Danny een hele batterij pinhole camera's. Hij bleef analoog werken, hybride eigenlijk, want hij scant de films, en kan daarna vrolijk elke digitale bewerking uitvoeren.

Voor de opname volstaat een simpel lichtdicht doosje van hout, karton of blik, of een gestripte box- of klapcamera. Zelfbouw is troef, en kost weinig aan materiaal, wel veel zwarte tape, maar op internet tref je ook panklare constructies t/m die van fraai mahoniehout met messing beslag.

Kern is het plaatje dat de lens vervangt, liefst van flinterdun koper, met een zuiver rond gaatje in de orde van 0,2 mm doorsnee (zie het

hieronder genoemde artikel). Die doorsnee is cruciaal. Een groter gaatje betekent kort belichten met minder scherpte, een kleiner gaatje lang belichten en meer scherpte, binnen zekere grenzen. De afstand van gaatje tot film is de 'brandpuntsafstand', en bepaalt met het opnameformaat de beeldhoek. Géén zoeker. Praktisch is 6x6 cm, tot panoramisch 6x12 of 6x17 cm, rolfilm dus. Hoe groter het opnameformaat, des te prettiger het resultaat. Met een gebogen filmvlak, via een koker of trommel, bereik je een intrigerende vertekening ('anamorph'). Dan wrekt zich het gemis van een zoeker, je moet de camera op de gok richten. Ervaring en toeval spelen dan een grotere rol. Je moet soms terug voor een nieuwe poging.

De belichting valt nauwelijks te meten, het gaatje geeft diafragma's van f/150 en kleiner. Danny's lichtmeter gaat tot f/90, zijn smartphone-app haalt f/500, maar je moet vaak extrapoleren of gokken. Een meting van 2 min wordt gerust 10 min dankzij de bejaarde heer Schwarzschild, en een paar seconden ernaast is dan geen ramp. Afhankelijk van camera, gaatje en film kun je in de zon ook op 4 s uitkomen. Maar waarom pinhole? De zeer lange belichting biedt het voordeel dat het

beeld 'vanzelf' boeiend kan worden door bewegingseffecten en al of niet verwachte veranderingen in een situatie tijdens de belichting. De scherpte is 'mooi zacht', en te beïnvloeden door de doorsnee van het gaatje. Naar de hoeken word het beeld donkerder, en de 'scherptediepte' loopt feitelijk vanaf het plaatje tot oneindig, scherpstellen is nodig noch mogelijk. Danny zet de camera ook gewoon op tafel, en legt zo zowel zijn kop koffie als het hele café-interieur vast. De (on)scherpte geeft een ietwat mysterieuze sfeer, lichtpunten overstralen, fijne details vervagen. Geen keuzestress van welk diafragma, waar liggen de scherpstelpunten, geen menu's en knopjes. "De weergave past uitstekend bij mijn onderwerpkeus. Als iedereen zagezegd de voorkant van een gebouw er netjes op zet, kies ik voor de zij- of achterkant, die een veel spannender beeld oplevert."

Wim Broekman

Meer op www.lensloos.nl

Voor technisch-theoretische informatie: FOTO 1994, nr. 3, pag. 36.

SAFARI IN AFRIKA?

Ruim 100 uitgekiende reizen in 13 landen vindt u op jambo.nl en in onze brochure of bel met onze Afrika specialisten op 020-2012740 voor een reis op maat.

**DÉ AFRIKA
SPECIALIST!**

De mogelijkheden zijn eindeloos, privé reizen geheel conform uw wensen!

AL 31 JAAR DÉ SPECIALIST

RUSLAND

BALTISCHE LANDEN

MONGOLIË

CHINA

GEORGIË

ARMENIË

FINLAND

VRAAG NU DE GRATIS BROCHURE AAN!

INDIVIDUELE- EN GROEPSREIZEN • MAATWERK
CITYTRIPS • RIVIERCRUISES • FLY & DRIVES
TRANS SIBIRIË EXPRESS EN ANDERE TREINREIZEN

020 - 2012777 | INFO@BOLSJOJ.NL | WWW.BOLSJOJ.NL

Mariëtte Aernoudts

lid van Fotogroep De Huiskamer, FC Made en FC Raamsdonksveer

“Voor mij is het fotograferen begonnen toen ik kinderen kreeg. Met een compactcamera en mijn mobiel maakte ik vooral snapshots. Gaandeweg gebruikte ik de spiegelreflex van mijn man, en ging foto's van internet bewerken om dat goed onder de knie te krijgen, zodat ik dat ook op mijn eigen foto's zou kunnen toepassen.”

Mariëtte vertelt dat ze haar foto's bewerkt om een andere, meer eigen, werkelijkheid te creëren, waardoor de foto's naar haar mening unieker en persoonlijker worden. Haar manier van werken lijkt een beetje op hoe een schilder werkt. Bewerken, afstand nemen, verder bewerken, net zolang tot het beeld voor haar één geheel is.

“Het moet een foto van mij zijn, mijn beeld van die persoon laten zien, en ik moet er blij van worden. Soms duurt dit proces een dag, soms een paar weken.

“In mijn portretten probeer ik iets zichtbaar te maken wat mensen niet meteen zien, iets dat schuil gaat 'achter de buitenkant'. Daarom praat ik eerst met mensen voordat ik ze fotografeer. Tot nu toe kies ik vaker vrouwen of meisjes dan mannen of jongens. Ik ervaar die als gevoeliger, en mijn indruk is dat ze makkelijker hun emoties aan mij tonen.” Mariëtte heeft enige tijd ook zelfportretten gemaakt. “Het was tijdens een melancholische periode in mijn leven, en die foto's hebben bijgedragen aan de verwerking daarvan.

“Ik fotografeer mensen die ik ken, soms direct, soms via-via, maar ik spreek mensen ook wel aan op straat om ze voor een fotoshoot te vragen. Tot nu toe fotografeer ik ze altijd bij me thuis in een kamertje dat ik daarvoor heb ingericht. Meestal werk ik bij bestaand licht dat door het raam binnenvalt. De mensen die ik fotografeer zijn heel verschillend, van eenvoudig, natuurlijk tot extreem. Steeds wil ik iets van hun binnenkant laten zien, iets dat misschien normaal een beetje verborgen blijft.”

Mariëtte laat me een aantal foto's op haar iPad zien. Vaak verstilde portretten, met een ingetogen en naar binnen gerichte blik. Dat wordt onder andere bereikt door de centrale en rustige compositie, het kleurgebruik en de dromerigheid door de enigszins softe of zachte gloed. Soms, zoals in de serie van drie dansende kinderen, laat Mariëtte de sfeer door de houding bepalen, en speelt ze met de ruimtelijkheid en de menselijke maat.

Een nieuwe uitdaging wordt het werken met mensen op locatie. “Een locatie die de gemoedstoestand ondersteunt die ik van de persoon wil laten zien. De laatste tijd ben ik ook bezig met stilleven. Ook daarin probeer ik een eigen sfeer te leggen. Ik vind de foto's nog te pril om daarmee al naar buiten te treden. Het werk van andere fotografen, in de fotoclub, de afdeling en niet te vergeten het internet, vind ik heel inspirerend. Ik ben een fan van Mirjam Appelhof, die in haar foto's ook een eigen wereld schept.”

Tijdens het interview straalt de gretigheid er vanaf. Ik snap dan ook dat ze vaak tot diep in de nacht in de weer is met haar foto's en ook nog eens lid van drie fotoclubs is.

Anna Basemans & Peter van Tuijl

Voor meer info zie www.mdfotoart.nl.

*“van foto's bewerken
word ik rustig
en kan daarmee
doorgaan tot diep
in de nacht”*

Peter de Groot

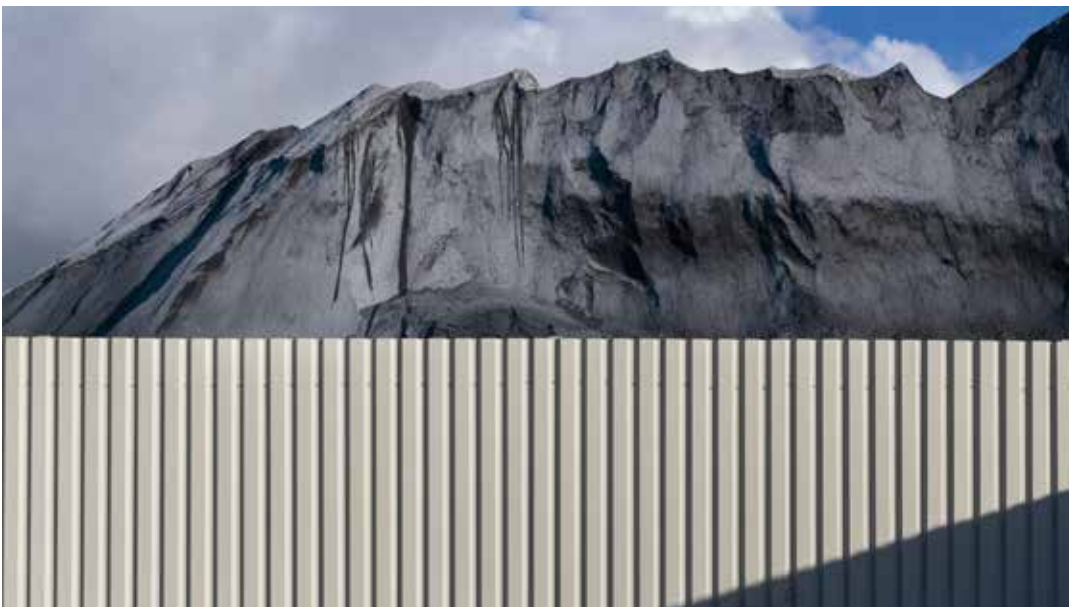
lid van DAF, Dordtse Amateur Fotografenvereniging

“Eigenlijk ben ik vanaf mijn middelbare schooltijd al hobbyfotograaf”, aldus Peter. “Ik maakte foto’s van familie, vrienden en ook wel natuur. Vóór mijn studie voor leraar beeldende vorming had ik een bijbaantje bij een Oosterbeekse fotograaf. Ik heb daar veel geleerd, o.a. dat ik geen professionele fotograaf wilde worden. Hard werken voor weinig, en vooral de onvrijheid in onderwerp- en themakeuze stonden mij tegen.”

Peter voelt zich al jaren happy als docent aan een middelbare school in Dordrecht, en is pas bewuster en serieuzer gaan fotograferen toen hij, een jaar of vijf geleden, lid werd van de DAF. “Ik beschouw me als een professionele amateur. Uiteraard niet qua inkomsten, maar wel qua ambitie en de manier waarop ik ermee bezig ben. Eigenlijk dagelijks, en er gaat zelden een week voorbij dat ik niet met mijn collega Rob op pad ga.”

“het bijzondere alledaagse, de onwerkelijke werkelijkheid”

Peter laat me een flink aantal foto's zien uit de afgelopen jaren. In eerste instantie valt de stijl in zijn werk op. Heel vaak zie ik een strakke compositie waarin lijnen, vlakken en kleuren steeds zorgvuldig geordend zijn. In nagenoeg alle foto's ervaar ik een zekere eenvoud en strengheid in de kadrering. Met de techniek en de vorm waarin Peter zijn foto's giet is dan ook zeker niets mis. Maar er is qua inhoud veel meer over zijn foto's te zeggen. Peter is niet de fotograaf die erop uit is om de mooie, voor de hand liggende dingen te

fotograferen. Het zijn meestal 'normale dingen' waar veel mensen, ook fotografen, aan voorbij lopen. Door zijn manier van kijken en in beeld brengen worden ze pas bijzonder en vallen ze op. Soms lijkt het zo onwerkelijk, dat je denkt dat hij het bij elkaar 'geshopt' heeft. Maar Peter bewerkt zijn foto's nauwelijks. Ja, af en toe 'trekt' hij wat aan de schuifjes contrast of licht-donker, maar dat is het dan ook wel zo'n beetje, vertelt hij me. Dat hij het compositorisch sterk in beeld brengt, draagt bij aan de vervreemding. Een vleugje humor, een kwinkslag, is hem ook niet vreemd. Je vraagt je soms af wat de functionaliteit of de betekenis is van hetgeen je ziet. Een soort van toevallige alledaagsheid verheft hij tot een kunstzinnige verwondering. Zijn fotografie is naar mijn idee het gevolg van de manier waarop hij kijkt en zich verwondert. Daarmee is het werk minder conceptueel dan het misschien lijkt. De omgeving waarin hij verkeert inspireert hem tot het maken, en niet een vooraf bedacht plan. "Ik ben echt een tegenkom-fotograaf", zo verzekert Peter me. 'Less is more' is een gevleugelde uitspraak in de fotografie. Of het altijd waar is laat ik graag in het midden, maar in ieder geval doet het opgeld voor veel van Peters foto's. De beperking in context komt de verrassing ten goede.

Veel van zijn foto's maakt Peter in een stedelijke omgeving. Maar ik kom ook juweeltjes in zijn collectie tegen uit een meer landschappelijke omgeving, of in alledaagse menselijke situaties. Ook in die foto's zie ik weer die hang naar beelden die anders zijn en zich door zijn zienswijze en stijl onderscheiden. De foto van de koe in het landschap is wat mij betreft een mooi voorbeeld daarvan.

Peter van Tuijl

Meer foto's van Peter op <http://pd1ajj.tumblr.com>

Kies een onbenullig onderwerp

Wie een interessante foto wil maken doet er goed aan een onbenullig onderwerp te kiezen. Hoe onbenulliger het onderwerp, des te groter de kans dat er een interessante foto kan worden gemaakt. Wie naar het werk van toonaangevende moderne fotografen kijkt, ziet onmiddellijk dat deze veronderstelling juist is. William Eggleston fotografeerde een rood plafond met een kaal peertje, en verwierf daarmee wereldfaam. Stephen Shore nam genoegen met een Chevron tankstation en een stoplicht, en creëerde een meesterwerk. Wie een interessante foto wil maken moet zijn of haar onderwerp dus met zorg kiezen. Onbenulligheid van het onderwerp moet daarbij voorop staan. Vermijd daarom optochten, manifestaties, en alle gebeurtenissen met nieuwsaarde. Ook de natuur is een groot gevaar. De natuur is namelijk van zichzelf zó mooi en zó imponerend, dat het beter is om er verre van te blijven. In ieder geval met een camera.

Ter illustratie van mijn stelling is hier een eigen foto uit 2012 afgedrukt. De foto was onderdeel van mijn BMK-serie en is me nog steeds dierbaar. Het is een beeld van een kinderdagverblijf in een buitenwijk van Charleroi. Zonder kinderen, want het was weekend. Wat zien we? Eigenlijk heel weinig, maar ook wel weer veel. We zien een ondermaatse plastic picknicktafel op kleuterformaat. Een opdrogende plas. Een hoog hek met daarachter een begraafplaats, en aan de horizon de stilgelegde mijnen. Omdat ik op een muurtje was geklommen is de foto enigszins van boven genomen. Iets wat ik trouwens iedereen kan aanraden: éérst ergens opklimmen en dan pas afdrucken.

Veel onbenulliger dan dit kan het niet worden: een plastic tafeltje achter een hek. Maar tegelijkertijd kun je deze foto óók zien als een registratie van het sociale drama dat zich in deze streken voltrekt. Een kleuterschool met te weinig geld voor echt speelgoed. Een hek om Dutroux-achtige insluipers buiten te houden. En de kinderen die hier spelen, weten waar ze aan toe zijn. De structurele werkloosheid lonkt aan de horizon, en het kerkhof ligt al uitnodigend klaar. Hun levensweg ligt muurvast. Geen wonder dat die plas daar ligt. Het zijn de tranen die hier worden geplengd door leerlingen én leraren van deze onderwijsinstelling.

Het was mijn ambitie om met deze foto een boodschap over te brengen. Met een simpele foto gaat dat - volgens mij - beter. Een simpel onderwerp laat de kijker namelijk voldoende ruimte om zelf de boodschap te ontdekken. Vrij naar Koot en Bie: "Fotografeer met vlag en wimpel, houd het simpel".

Willem Melching

"Willem weet van wanten" is de nieuwe column van Willem Melching. Hij wil aan de hand van eigen en andermans foto's op luchtige wijze zin en onzin van fotografische regels en clichés belichten.

Arie Nuijten

Foto's spreken

onder redactie van Peter van Tuijl

Ditmaal bespreekt bondsmentor
Gerard Hol de foto's

Deze straatfoto maakte **Arie Nuijten** van de Olympus Camera Club. Eigenlijk is het een straatportret van een jonge vrouw, waarschijnlijk genomen vanaf de heup, zonder dat de vrouw het merkte. Dat levert vaak de meest natuurlijke foto's op. Alles staat een beetje schuin, maar dat stoort absoluut niet. Sterker nog, ik denk dat het wat extra's geeft. Het donkere gedeelte links zorgt, samen met het lichte gedeelte rechts, voor het nodige evenwicht en aandacht op het centrum.

Het meisje staat tegen de gevel van een, zo te zien, statig gebouw en was waarschijnlijk met haar telefoon bezig toen ze ergens door

werd afgeleid. Ze kijkt weg van haar telefoon, een beetje in de richting van de fotograaf, waardoor er extra spanning optreedt en je als beschouwer 'contact' met de vrouw hebt. Soms moet je als straatfotograaf wat geluk hebben en ik denk dat Arie dat in dit geval had. Het meisje heeft een prachtig gezicht, en doordat ze opkijkt van haar telefoon komt dat hier mooi tot zijn recht, zeker omdat het precies voor het lichte raam zit. Haar chique kleding en de gedempte kleuren maken dit beeld helemaal af.

Soms heb je van die foto's waar je als kijker niet aan voorbij kunt lopen. Deze foto van **Cynthia van der Brugge** van de LAFV Leiden is er zo een.

Wat gebeurt er eigenlijk? De fotografe heeft een vreemd beeld gemaakt. Ze heeft met een flink formaat spiegel door een bos gezeuld totdat ze de juiste plek voor de foto vond.

Het klinkt simpel, maar dan begint het pas: waar zet ik de spiegel neer, hoe valt het licht, wat voor reflectie zie ik, hoe kader ik uit en hoe zorg ik ervoor dat ik zelf niet in beeld kom? Allemaal beslissingen die niet tellen in de fotografie, want het gaat uiteindelijk alleen om het beeld. Hoe het tot stand komt interesseert de meeste kijkers niet; je wilt geboeid worden door de foto. Het beeld is in principe simpel, een bos met mooi licht en een spiegel met reflectie, dat is alles. Levert dat een boeiende foto op? Voor mij wel: het licht is prachtig, de spiegel staat op de juiste plek, de overwegend groene kleur in diverse schakeringen, het plaatje klopt gewoon. De foto roept ook vragen op, de ingrediënten zijn aanwezig om een eigen verhaal te maken. Toch heb ik nog een kritische, persoonlijke noot. Als ik langer kijk, ga ik de reflectie te voorspelbaar vinden om het echt surrealistisch te maken. En dat is toch wat de fotografe waarschijnlijk heeft gezocht.

Cynthia van der Brugge

Yolande Querens

Wat me van deze straatfoto van **Yolande Querens** van de Olympus Camera Club onmiddellijk opvalt is de rauwe zwart-wit bewerking. Ondanks dat de foto binnen is gemaakt, in een gokhal op een kermis, plaats ik de foto in het genre straatfotografie. De oude dame – voorzien van rollator en plastic bakje met kleingeld – voelt zich zo te zien hier helemaal thuis. Ze is volkomen op haar gemak en is bijna vergroeid met de gokkast.

Ze is volledig geobsedeerd door het spelletje waarmee ze bezig is, en heeft totaal geen oog voor haar omgeving, noch voor de fotograaf. De zwart-wit omzetting laat alle schreeuwende en afleidende kleuren mooi verdwijnen. In samenhang met de centrale compositie, de lichte kleding en grijze haren komt ze mooi los van de drukke omgeving en wordt de aandacht volledig op haar gevestigd. Yolande heeft dit goed gezien en op het juiste moment afgedrukt, waardoor het beeld een betekenisvolle uitstraling heeft gekregen.

Bas Berkout, Istanbul (Coda, Apeldoorn)

Marscha van Beurden (Tavenu, Maasland)

Mieke van Leeuwen (Tavenu, Maasland)

Arie van Swam ('t Sant, Tilburg)

Martine Reelick (Eisendaal, Boxmeer)

Ben Knudde (Foto 21 Bredevoort)

Lex Augusteijn (Het Slot, Eindhoven)

EXPOSITIES

Stuur voor deze rubriek alle concrete gegevens, met kort omschreven wat er hangt, met in een bijlage graag een foto op 300 dpi, 10x15 cm, Jpeg in hoogste kwaliteit + de naam van de fotograaf. Mail die naar inbeeld@fotobond.nl.

Sluiting volgende agenda 22 oktober (verschijning laatste week november). Meld een activiteit tijdig, als die b.v. kan leiden tot een apart artikel over de club, afdeling of manifestatie, los van deze rubriek. Ook daar moeten we kiezen. Jubilea in principe vanaf 50+ jaar. Meer exposities op www.fotobond.nl

Apeldoorn

Bas Berkhout toont zijn foto's uit het dagelijks leven in Istanbul t/m 30 september in de Centrale Bibliotheek Coda, Vosselmanstraat 299. Ma t/m za geopend 10-17.30 uur, do tot 20.30, zo 13-17 uur. www.coda-apeldoorn.nl

Bergen op Zoom

De Bergse FC FixedFocus bestaat 10 jaar en exposeert van elk lid 4 foto's, plus een digitale slideshow met van ieder ca. 10 foto's. Verder een serie gemaakt door deelnemers van de jaarlijkse gastendag. Te zien bij de Stichting Arsis Kunst & Sociëteit, Kometenlaan 38, op zaterdag 14 oktober (11.30-17 uur) en zondag 15 (11-17 uur). www.fixedfocus.nl

Boxmeer

Van 27 t/m 29 oktober houdt Fotografieclub-BGC haar 1e lustrumexpositie met vrij werk van de leden in de kapel van Hotel Klooster Eisendaal, Doctor Peelenstraat 8. Geopend vr 19-22 uur, za 11-18 en zo 11-17 uur.

Bredevoort

Zes leden van Fotogroep 'Blik', opgericht door deelnemers aan een cursus 13 jaar geleden in Doetinchem, die zich merendeels verder ontwikkelden via Foto 21, exposeert t/m 10 september bij Foto 21 Bredevoort, 't Zand 21, geopend wo t/m zo 11 - 17 uur. Het thema is 'water'.

Delft

FC'59 lid Dick Schoonus toont zijn foto's t/m 23 september bij Fotobister, Voldersgracht 16. Gevarieerde foto's uit de eigen omgeving van landschap, architectuur, industrieel erfgoed en macro. Maandag 13-17, dinsdag t/m zaterdag 10-17.30 uur. Diverse clubleden uit Fotobond Afdeling 11 hebben hun mentoraat 'straatfotografie' afgerond, onder leiding van Peter Willemse. Resultaten zijn tot 28 oktober te zien in Huis Kinesis, Voorstraat 86. Geopend vrijdag en zaterdag van 13-17 uur. www.huiskinesis.nl

Deventer

De ca. 90-koppige FK Deventer viert haar 60-jarig bestaan. De jaarlijkse expositie hangt t/m 3 september in de Lebuïnuskerk. Zaterdag 2 sept. is er een symposium in de Schouwburg, met Ruben Terlouw en Hans Aarsman (kaarten à € 17,50 via de website van de Deventer Schouwburg). De route van de Boreel naar de markt is ook tot na 2 september aangekleed met foto's op banners, die 30 markante marktkooplieden weergeven. De samenwerking met het Dichterscafé mondt uit in een boek over de stad (via de VVV en online te koop). De foto's + gedichten hangen als doeken in de hal van het ziekenhuis, van half augustus een halfjaar lang. De doeken zijn te koop, met 50% van de opbrengst voor de kinderafdeling van het ziekenhuis. www.deventerfotokring.nl

Eindhoven

Op 4 en 5 november de expositie van FC de Gender, in Wijkgebouw het Slot, Kastelenplein 167 (za 13-17, zo 11-17 uur). Zowel vrij werk van leden als een AV-presentatie en werk rond het thema 'surrealisme'. FC Ericamera exposeert op 11

Rob Sponselee (Blixems, Eindhoven)

Steven Hannema (Catharinakapel, Harderwijk)

Willy Beckers, Zoo Parc Beuval Fr. (Susteren)

november (13-17 uur, om 14 uur opent Tom Meerman) en 12 november (11-17 uur) in Wijkcentrum Blixems, Overture 2. Behalve veel vrij werk ook aandacht voor het thema Blixembosch, de wijk waarin het wijkcentrum zich bevindt.

Enschede

T/m 28 september exposeert Gerrit Korn in Fotogalerie Objektief, Walstraat 33. "Het grote sterven", tastbare herinneringen van 22 vrouwen aan de Eerste Wereldoorlog, 100 jaar na de slag bij Ieperen in tekst en beeld. "Koud, kaal en leeg was het bij de leperboog". Geopend wo t/m za 12.30-17 uur. www.fotogalerie-objektief.nl

Harderwijk

AFV "De Iris" bestaat 60 jaar en viert dat o.a. met 5 exposities, waarvan er nog 4 lopen. T/m september hangt in het Plantagepark "Een andere kijk op Harderwijk". De tweede staat in de Natuurtuin. Hiervoor heeft de Macrowerkgroep alles aan bloemen en insecten vastgelegd en een educatieve fotoroute door de tuin uitgezet. In het 3e kwartaal op de 1e verdieping in het ziekenhuis St. Jansdal foto's met als thema "Met het oog op ouderen". Leden fotografeerden vitale, kwetsbare en interessante 70+-ers. Tenslotte hangt van 16 november tot 23 december

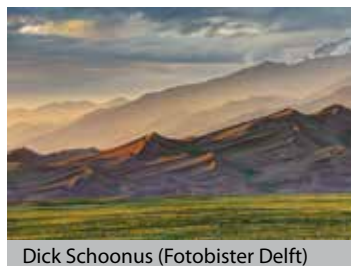
een selectie uit al het werk in de Catharinakapel aan het Kloosterplein. Geopend do en vr 14-17 uur, za 10.30-13 uur. Meer op www.afvdeirisharderwijk.nl/agenda

Maasland

FC Maasland viert haar 25-jarig jubileum met een expositie van 7 t/m 29 oktober in de Tavenu, Pynasplein 5. Geopend wo, za en zo 14 - 17 uur. Thema is Midden-Delfland, en verder vrij werk van de leden en de creatieve verwerking van foto's.

Meerijstad

Vijf fotoclubs uit Schijndel, St. Oedenrode en Veghel exposeren op 5 opeenvolgende weekends vanaf 28 oktober tot eind november. Wijzigingen niet uitgesloten, en uitvoeriger informatie op de respectieve websites van de clubs. Fotowerkgroep Zien en Doorzien, Noordkade 52A, Veghel, za 28/10 van 11-17 uur, zo 29/10 van 10-17 uur. FC Veghel in de Hertoghof, Burg de Kuijperlaan 6, Veghel, za 4/11 van 11-17.30 en zo 5/11 10-17.30 uur. FC Schijndel in De Vink, Hoevenbraaksestraat 28, Schijndel, za 11/11 13.30-17.30 en zo 12/11 10-17 uur. FC Rooi in het Atrium van Hof van Rode, Deken van Erpstraat, St. Oedenrode, za 18/11 10.30-17.30 en zo 19/11 10-17.30 uur. Fotogroep Zooomm in de Peppelhof, Wilgenstraat 17, Veghel, za 25/11 10.30-17 en 26/11 11-17 uur.

Dick Schoonus (Fotobister Delft)

Middelharnis

Op 16 september heeft de 60-jarige Rarekie een feestelijke jubileumavond, met o.a. een historische expositie en een presentatie door Peter de Krom in het Diekhuus, Beneden Zandpad 7 te Middelharnis. Informatie over alle jubileumactiviteiten op www.rarekie.nl

Steyl

De Amateur Fotogroep Tegelen maakt van haar oktober-expositie een traditie. Geen thema, ieders eigen specialiteit, ideeën en inzichten, plus een AV-presentatie. Toegang via het Missiemuseum Steyl, St. Michaëlstraat 7 in het kloosterdorp Steyl. Opening zaterdag 30 september om 15 uur, zondag 1, za 7 en zo 8 oktober van 11 - 17 uur. www.afg-tegelen.nl

Susteren

Enkele leden van Fotokring Echt exposeren hun vrije werk op 15 september (vanaf 20 uur), 16 en 17 september (beide 11-17 uur) aan de Vincentiuslaan 9 in Susteren. De club bestaat 60 jaar en viert dat anders dan gebruikelijk. www.fotokring-echt.nl

Tilburg

Op 3, 4 en 5 november exposeert de Tilburgse AFV in Wijkcentrum

Gerrit Korn (Objektief, Enschede)

't Sant aan de Beneluxbaan. Behalve vrij werk is het resultaat te zien van de opdracht 'maak een cover voor een boek uit het genre thriller'. Ook worden foto's uit het afgelopen jaar op een groot scherm geprojecteerd. Vrijdag 3 opening om 20 uur, za en zo van 12 - 17 uur.

Venlo

Het 70-jarig bestaan moet gevierd worden. Van 3 t/m 19 november exposeert de FC Venlo samen met en in het Gemeentearchief, Dokter Blumenkampstraat 1, geopend di - vr van 9 - 16.30 uur en in de weekends 4/5, 11/12 en 18/19 november van 11 - 16 uur. De 19e houdt Marcel van Balken een lezing om 13.30 en 15.30 uur. Voor de jeugd van 9-16 jaar is er een fotowedstrijd met als thema 'Venlo leeft', inzenden kan t/m 30 september. www.fotoclubvenlo.nl

Waalwijk

Op 30 september en 1 oktober exposeert FC Waalwijk in het Kunstencentrum, Irenestraat 3. Getoond worden ledenfoto's en een AV-presentatie. Geopend beide dagen 11 - 17 uur. www.fotoclubwaalwijk.nl

Aanvulling

Helaas zijn door een ongelukkige samenloop van omstandigheden een paar fouten in het mei-nummer niet gecorrigeerd. Zo werd het omslag ten onrechte niet toegeschreven aan Jeannet Zwols (volledige foto op pag. 12), stond de naam van Jac Mostert onaangenaam verhaspeld in de inhoudsopgave, en was de foto boven 'van de (oud-)voorzitter' van Greet Busink (correct vermeld op pag.6). Vervelend was ook dat de tekst in 'Foto's spreken', anders dan de drukproef toonde, toch is gaan verlopen. Onze excuses.

Omdat het mei-nummer in de productietijd door vele handen ging, konden/mochten we nog niet melden dat oud-voorzitter Els Tijssen op de ledenvergadering van 22 april is benoemd tot Erevoorzitter van de Fotobond. Gefeliciteerd Els, en bedankt, je hebt in vijf jaar heel wat bereikt en nog meer in gang gezet.

Nadat Hanna van Binsbergen de redactie heeft verlaten, gaat met ingang van dit nummer Anna Basemans meewerken als redacteur. Willem Melching, eveneens BMK, zal voortaan een column leveren. Welkom!

Fotomanifestatie Enschede

Tweejaarlijks vindt deze manifestatie plaats, o.a. vanuit de activiteiten van Fotogalerie Objektief. Na een langere traditie nu de 3e editie in deze opzet, thema 'Walk-in Worlds'. Exposities in Rijksmuseum Twenthe (Lasondersingel 129, 24/9 – 7/11/18) met Rob Hornstra's The Sotchi Project en Martin Roemers' Metropolis. Henk Wildschut met Calais, from jungle to city (Tetem, Stroinksbleekweg 16, 26/10 – 26/11, tevens een lezing van Hornstra 16/11, Vestzak Theater en van Wildschut in Tetem, waar ook kinderworkshops plaatsvinden), Inge Hondebrink met Next stop Palookaville, USA (Galerie Beeld & Aambeeld, Walstraat 13, 8/10 – 18/11), Bob Siers met XXX Amsterdam (Fotogalerie Objektief, Walstraat 33, 8/10 – 18/11), Wim Peters met Verhalen uit de Vluchtestraat, Enschede (Galerie Broekhuis, Marktstraat 12, 8/10 – 18/11). www.fotomanifestatie-enschede.nl

Wim Peters, Vluchtestraat (Broekhuis, Enschede)

11th Holland Int. Image Circuit

De voorbereidingen voor deze vijf internationale salons, editie 2018, zijn in volle gang in de deelnemende fotocclubs. Het Circuit wordt ondersteund met erkenning en/of patronage door organisaties als de FIAP, PSA, RPS, GPU en de Fotobond. Deelnemers ontvangen een fraaie catalogus in kleur (FIAP 4 sterren) en er zijn zo'n 300 prijzen te verdienen. Inschrijven kan vanaf 1 november op www.hollandcircuit.nl. De samenwerkende salons/clubs zijn de Werkgroep Tribute to Colour (FC Heerhugowaard), Image Salon Delft (FC'59 Delft), Image Contest Wageningen (CC Wageningen), Rainbow Challenge Rijen (FA Rijen) en EPic Photo Salon (AFV Epe). De opeenvolgende openingen vinden plaats van 4 maart tot 7 april 2018 en kondigen we nader aan.

AV Online 2017

De eerste editie van twee jaar geleden was succesvol, zodat de Landelijke Groep Audiovisueel van de Fotobond ermee doorgaat. Inzenden van AV-series kan van 1 november tot 1 december. De organisatie is geheel in handen van de Landelijke Groep en wordt online gehouden. Informatie, reglement, deelnameformulier en tips op de site www.avgroep-fotobond.nl

Fotofestival Schiedam

Deze vijfde editie vindt, ondanks het verdwijnen van het CBK, plaats van 12 t/m 22 oktober in het historische centrum van Schiedam, nu via de Stichting Daguerre. Thema is dit jaar Blauwdruk, die de relatie tussen fotografie en grafische en ruimtelijke vormgeving verkent. De exposities en activiteiten vinden plaats op diverse locaties in de stad. Jong en aanstormend talent, de Zilveren Camera, Chambres de Schie (afgestudeerde academiestudenten in de bijzondere ambiance van de huiskamer van de Schiedammer), enz. Samenwerking met Viewbook Transformations en de Rotterdam Phototalks in en met het Ned. Fotomuseum, Rotterdam. Bij afsluiten was het programma nog niet compleet, kijk op www.fotofestivalschiedam.nl

Foto-event Maastricht

Op 16 en 17 september zet een groots foto-event verhalende fotografie in de schijnwerpers. Fotografie als communicatiemiddel. Zaterdag bespreken Carla Kogelman en Bieke Depoorter hun werk, zondag Chris de Bode en Martin Roemers. Verder een masterclass fotoboek maken door Marco Wiegers, docent en uitgever. Zaterdagavond een popup fotomuseum op een speciale locatie, met Ingrid Leonard, curator van FOMU, over de laatste ontwikkelingen en aanstormend talent. Centre Ceramique, Avenue Ceramique 50. Meer op www.forumbeeldtaal.nl/evenement

Jaarboek 2016 Fotobond

Er zijn nog enkele exemplaren beschikbaar van het fraaie Fotobond Jaarboek 2016, dat een uitstekend beeld geeft van het actuele werk in onze kringen. Formaat 24,5x29,5 cm, 256 pagina's dik, hard kaft, en veel grootformaat foto's in vijf genres. Een hebbeding. Bestellen via het Bonds bureau, adres zie het Colofon voorin.

18-400_{mm} Di II VC HLD

NIEUW!

TAMRON ULTRA TELE MEGAZOOM VOOR IEDER FOTOMOMENT

- Verbeterd optisch ontwerp en geavanceerde BBAR lenscoatings voor briljante en scherpe opnamen.
- Geheel nieuw ontworpen Tamron HLD aandrijfsysteem voor een snel en accuraat autofocus.
- Krachtige Tamron VC beeldstabilisatie voor stabiele opnamen uit de hand.
- De speciale afdichtingen in de behuizing zorgen voor een bescherming tegen stof en vocht.
- Leverbaar voor Canon en Nikon APS-C camera's.

18mm

400mm

TAMRON

De microfoons van nu... de Urker no-nonsense van toen!

**VOOR 23:59 UUR BESTELD,
MORGEN GRATIS IN HUIS**

 cameranu.nl
Altijd scherp!